

Nr 64.

Av herr Lovén, angående vissa musiksergeanters pensionsförmåner.

När undertecknad vid 1923 års riksdag väckte motion om att musiksergeanter — oberoende av den under tjänstetiden vid armén innehavda lönebeställningen — skulle vid uppnådda stipulerade tjänste- och levnadsår komma i åtnjutande av musikfanjunkares (fanjunkares) pensionsförmåner, kunde motionen av principiella skäl icke vinna riksdagens bifall. Motionen innebar nämligen, att musiksergeanterna för att komma i åtnjutande av musikfanjunkares pension skulle få retroaktivt inbetala skillnaden mellan sergeants och fanjunkares pensionsavgifter. Jag tog nämligen för givet, att fanjunkaren för sin högre pension erlägger högre pensionsavgifter än sergeanten, vilket dock enligt vad som senare kom till min kännedom ingalunda är förhållandet.

Vid de tillfällen motioner blivit väckta i riksdagen om att musikunderofficerarna vid armén borde i löne- och pensionshänseende likställas med underofficerarna vid truppen, har det även erkänts det principiellt riktiga häri. Redan i 1914 års kungl. proposition till ny härordning hade man upptagit ett visst antal musikfanjunkarebeställningar vid varje musikkår. Allt sedan dess har man fasthållit vid principen härom; och i den härordning, som 1925 års riksdag antog, finnes en musikfanjunkarebeställning upptagen vid varje större musikkår, avsedd för musikunderofficerarna. Likaledes är i denna härordning upptagen särskild lönebeställning för musikdirektören. Denne hade som bekant tidigare innehaft beställning som musikfanjunkare, vadan den då befintliga musikfanjunkarebeställningen i realiteten aldrig kommit musikunderofficerarna till del.

Principen om musikunderofficerarnas likställighet med truppens underofficerare är sålunda numera erkänd och fastslagen. De nu i aktiv tjänst varande musikunderofficerarna kunna följaktligen i tur och ordning uppnå musikfanjunkarebeställning samt vid avgång ur tjänsten till denna beställning hörande pension. Sent omsider har alltså rättvisa vederfarits denna grupp av underofficerare, och det är endast att beklaga, att frågan härom stått öppen ända sedan 1914, vadan, om principen nämnda år blivit godkänd, åtskilliga musikunderofficerare som sedan dess fallit för åldersgränsen icke skulle ha gått miste om den pension, som nu tillerkänts deras i tjänst varande kamrater.

Av 1924 års kungl. proposition till ny härordning framgår, att chefen för försvarsdepartementet och regeringens övriga ledamöter voro av den meningen, att bättre pensionsförmåner borde beredas musikunderofficerarna. Det heter nämligen bl. a. i nämnda proposition: ».....Det skulle sålunda utan tvivel vara önskvärdt, att musikunderofficerarna vid avgång med pension kunde beredas en tryggare existens.» Emellertid framskyftar även i propositionen den förmodan, »att musikunderofficeren på grund av i tjänsten förvärvat färdighet har möjlighet till biförtjänster och därmed förbättrade levnadsförhållanden». »Efter avskedstagandet», heter det vidare i propositionen, »kunde musikunderofficeren vinna civilanställning som musiker och således utan förändring av sitt yrke. Sedan musikunderofficeren uppnått en sådan ålder, att ett aktivt utövande av musik för honom icke längre vore möjligt, vore han däremot i större behov av förbättrad pension. På grund härav borde musikunderofficer, som vid uppnådd pensionsålder avginge med allenast musiksergeants pension, vid uppnådda 60 levnadsår tilldelas pensionsförbättring av sådan storlek, att sammanlagda pensionsbeloppet motsvarande musikfanjunkares»

Erfarenheten visar emellertid, att tillfällen till biförtjänster för pensionerade musiksergeanter äro om möjligt mera sällsynta än för underofficeren vid truppen. Den oerhörda konkurrensen inom musikerfacket till följd av en aldrig sinande invasion av musiker från andra länder samt de ständigt stegrade fordringarna på yrkesskicklighet för musikutövarna gör, att en musikunderofficer vid uppnådda 50 levnadsår är helt ur räkningen då det gäller civila engagement. Han är därför i likhet med truppunderofficeren hänvisad till att existera å sin pension; och att denna icke bereder honom en tryggad existens, torde vara uppenbart.

Som av ovanstående framgår, ha i tjänst varande musikunderofficerare — d. v. s. de som icke falla för åldersstrecktet innan den nya härordningen blir genomförd — att emotse musikfanjunkares pension. Men jag har även påvisat, att det är åtskilliga musikunderofficerare, som sedan 1914 i avvaktan på genomförande av likställighetsprincipen fått avgå med allenast sergeants pension. Då dessa på grund av ogynnsamma omständigheter — utan eget förvållande — gått miste om pensionsförmåner, som under lyckligare förhållanden skulle kommit dem till del och som nu tillerkänts deras i tjänst varande kamrater, synes det mig därför vara en enkel gärd av rättvisa, att riksdagen i någon mån lättar de ekonomiska bekymren för dem, som redan nödgas avgå ur tjänsten.

På grund av vad jag ovan anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen ville medgiva, att de musiksergeanter som avgått ur tjänst med ålderspension efter det 1914 års härordning trädde i kraft, erhålla pension, fyllnadspension, pensionsförbättring och dyrtidstillägg i likhet med musikfanjunkare.

Stockholm den 18 januari 1927.

Carl Lovén.

Bilaga.

Av nedanstående, hos Kungl. Arméns Pensionskassa inhämtade uppgifter framgår, att av de under tiden $1/1$ 1915— $1/12$ 1926 med pension avskedade *musiksergeanterna* för närvarande finnes i livet ett antal av 165 st., varav

1) 118 st. uppbära årliga pensionsförmåner med	kr. 2,160:—
2) 29 » » » » »	» 1,728:—
3) 1 » » » » »	» 1,848:—
4) 14 » » » » »	» 1,932:—
5) 3 » » » » »	» 1,656:—

För jämförelse meddelas, att av under samma tid med pension avgångna övriga underofficerare för närvarande finnes i livet

av *fanjunkare och styckjunkare* ett antal av 696, varav

1) 29 st. uppbära årliga pensionsförmåner med	kr. 1,884:—
2) 94 » » » » »	» 1,992:—
3) 6 » » » » »	» 2,004:—
4) 33 » » » » »	» 2,172:—
5) 21 » » » » »	» 2,244:—
6) 22 » » » » »	» 2,304:—
7) 491 » » » » »	» 2,544:—

av *sergeanter av 1 kl.* ett antal av 28 st., varav

1) 10 st. uppbära årliga pensionsförmåner med	kr. 1,728:—
2) 18 » » » » »	» 2,160:—

av *sergeanter av 2 kl.* ett antal av 3, som uppbära pensionsförmåner med

» » » » »	» 1,656:—
---------------------	-----------

Under nedanuppgivna år hava följande antal *musiksergeanter* avlidit: år 1915 4 st., år 1916 4 st., år 1917 7 st., år 1918 14 st., år 1919 11 st., år 1920 13 st., år 1921 11 st., år 1922 14 st., år 1923 11 st., år 1924 10 st., år 1925 7 st., och år 1926 t. o. m. den $1/12$ 9 st.